

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра українознавства та загальної мовної підготовки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
українознавства та загальної мовної
підготовки
Протокол №1 від 14.08.2020 р.

м.Запоріжжя 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ВК1 Історія України, вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Дедков Микола Васильович, канд.іст.наук, доцент, професор кафедри українознавства та загальної мовної підготовки
Контактна інформація викладача	Телефон кафедри: (061)7698375, E-mail викладача: dedkov@zntu.edu.ua
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Меморіальна аудиторія ім. Б.В.Гордєєва (предметна аудиторія кафедри)
Обсяг дисципліни	90 годин (3 кредити), розподіл годин: 14 годин лекцій, 14 годин семінарських занять, 62 години самостійної роботи, вид контролю: іспит письмовий
Консультації	2 години 1 раз на тиждень згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити: дисципліна викладається у першому семестрі Постреквізити: отримані знання в подальшому стануть теоретичною базою для здобувачів при опануванні таких дисциплін, як: «Історія української культури», «Політико-правова система України», «Країнознавство», «Історія міжнародних економічних відносин», «Основи дипломатії».	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
Доцільність вивчення матеріалу курсу «Історія України» обумовлена необхідністю сформулювати системні загальні знання з історії України як частини загальноєвропейського історичного та цивілізаційного простору, зокрема головних історичних етапів розвитку української нації, ключових подій Історії України, персоналій її історичних діячів, економічних, соціальних, політичних та мілітарних здобутків різних форм української державності. Історія України покликана допомогти майбутньому спеціалісту з вищою освітою, в тому числі фахівцю-міжнароднику, знати основні історичні події, факти, явища, закономірності історичного процесу, підвищити рівень історичної свідомості і політичної культури. Вивчення цього курсу безпосередньо впливає на формування наукового світогляду і загальної культури, дає можливість зрозуміти зміст, характер та особливості історичного розвитку України, генезису української нації в контексті всесвітньої історії. Вивчення історії України дає можливість майбутньому спеціалісту, в тому числі в сфері міжнародних економічних відносин, глибше усвідомити своє місце у навколишньому світі, в міжнародному середовищі, виразніше відчувати значення своєї майбутньої праці і можливі шляхи її вдосконалення. Інтегральна компетентність. ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності: ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 03. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.	

ЗК 04. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 09. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Результати навчання:

РН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

РН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

РН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

РН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

РН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Надати студентам загальні знання в сфері Історії України як складової загальноєвропейського історичного та цивілізаційного простору в умовах європейської інтеграції та глобалізації; вміння описувати та аналізувати феномени української історії засобами академічного письма; здатність до критичного мислення, вміння застосовувати елементи критичного мислення у процесі навчання та професійної діяльності у сфері міжнародного бізнесу.

Сформувати в студентів базові теоретичні знання з актуальних проблем політичної, економічної та соціальної історії України. Зосередити увагу студентів на найбільш актуальних проблемах: історії українського державотворення, історії української нації на національно-визвольних змаганнях; особливостях історичного розвитку певних регіонів України; уявленні про зв'язок Історії України зі світовою; знання найвидатніших історичних діячів різних епох.

5. Завдання вивчення дисципліни

Сформувати системні загальні знання з Історії України як частини загальноєвропейського історичного та цивілізаційного простору, зокрема головних етапів, ключових подій, персоналій, політичних, соціальних та мілітарних здобутків.

Розуміти місце і роль історичних наук в структурі людської життєдіяльності.

Вивчити досвід поколінь та історичні уроки розвитку суспільства, людини, держави.

Сприяти виробленню високих гуманістичних, духовно-культурних ідеалів, морально-

етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності.
Розуміти цінність і необхідність збереження історичного доробку людства та української нації.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Перші форми державності на території України у стародавню добу.

Час появи людини на території України. Форми організації суспільства в кам'яному віці. Ранній палеоліт. Первісне людське стадо. Середній палеоліт. Основні знаряддя праці та форми господарства у найдавніших людей. Зміни в природі в період середнього палеоліту.

Пізній палеоліт. Завершення формування людини сучасного типу – *Homo sapiens*. Виникнення родового ладу. Проблема матріархату. Мезоліт. Піднесення ролі парної сім'ї та родової общини. Неоліт. Неолітична революція (виникнення скотарства та землеробства). Територіальність родової общини. Сусідські общини. Племя. Енеоліт. Трипільська культура (цивілізація?). Економічне та культурне життя трипільців. Протоміста. Гіпотези щодо виникнення найдавніших держав на території України.

Бронзовий вік. Племінні союзи. Патріархально-родові відносини, їх розклад. Виникнення рабства.

Виникнення і розвиток елементів державності в найдавніші часи. Ранній залізний вік. Військово-політична організація киммерійців (XIII – VII ст. до н.е.). Утворення Великої Скіфії в Північному Причорномор'ї у др. пол. VII ст. до н.е. Розквіт могутності Скіфії у IV ст. до н.е. Занепад скіфської держави. Поява сарматів у Північному Причорномор'ї. Етнокультурні зв'язки скіфів і сарматів із слов'янами.

Причини виникнення античних міст-держав у Північному Причорномор'ї. Початок елінської колонізації Північного Причорномор'я. Античні міста-держави в Криму та на півдні України. Наслідки грецької колонізації для місцевого населення. Готи. Гуни.

Перші письмові згадки про ранньослов'янські племена. Розселення стародавніх східних слов'ян. Державні утворення східних слов'ян. Виникнення Антського племінного союзу (IV-VII ст.). Система господарювання східних слов'ян. Заснування і розвиток Києва та інших міст. Федерація союзів племен "Русь". Племінні князіння. Перша східнослов'янська держава - Київське князівство Аскольда.

Тема 2. Ранньофеодальна держава – Київська Русь (IX- перша пол. XIII ст.).

Передумови утворення феодальної держави на Русі. Норманська та антинорманська теорії походження Київської Русі та їх оцінка в сучасній українській історіографії.

Три періоди в історії формування давньоруської державності. Перший період - народження і становлення Давньоруської держави. Діяльність князів Олега, Ігора, княгині Ольги та її сина Святослава. Дружинний етап державності. Зовнішня політика Олега (походи на Візантію) та Святослава (активні завойовницькі походи).

Другий період - ранньофеодальна монархія князя Володимира Великого. Адміністративна, судова та релігійна реформи. Хрещення Русі. Історичне значення християнізації Русі.

Третій період - зміцнення феодальної монархії. Князь Ярослав Мудрий. «Руська правда». Впровадження нового принципу спадкоємства «від брата до брата» замість старого «від батька до сина». Зовнішня політика. Русь і кочівники південних степів.

Причини і етапи феодальної роздробленості. Тимчасова політична стабілізація суспільства: Володимир Мономах, Мстислав Великий. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття. Боротьба з феодальними уособицями. Зміцнення удільних князівств. Федеративна монархія.

Монголо-татарська навала. Захоплення Києва. Роль та місце Київської Русі в історичній долі українського народу. Етнізм «Україна» та його походження.

Змістовий модуль 2.

Тема № 3. Галицько-Волинська держава. Українські землі в складі Литви та Польщі

(друга пол. XIII- XVI ст.).

Утворення Галицько-Волинського князівства. Роман Мстиславович. Подніпров'я та землі Галицько-Волинського князівства під владою монголо-татар. Золотоординське іго. Князь Данило Галицький та його боротьба проти боярства за владу. Внутрішня і зовнішня політика князя Данила, боротьба з монголо-татарами за незалежність українських земель. Князь Данило – король Галицько-Волинського королівства. Смерть князя Данила. Кінець династії Даниловичів. Галицько-Волинське князівство як одна із форм української державності.

Приєднання українських земель до складу Великого князівства Литовського. Політика великих литовських князів на українських землях. Український вплив на політичне і суспільне життя Литовського князівства. Боротьба за галицько-волинські землі між Польщею та Угорщиною. "Руське королівство".

Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська унія (1385 р.) між Литвою та Польщею. Посилення влади литовських феодалів на українських землях. Ліквідація удільних князівств на Україні. Литовські статuti 1529, 1566 років.

Люблінська унія (1569 р.) та її наслідки для України. Створення Речі Посполитої. Польська колонізація українських земель. Воєводський адміністративний устрій. Юридичне оформлення кріпосного права. Литовський статут 1588 р. Магдебурзьке право.

Брестська церковна унія 1596 р., її причини та наслідки. Національно-релігійна дискримінація українського населення. Становище православної церкви. Боротьба проти унії. Православні братства в Україні. Роль церкви у збереженні самобутності українського народу.

Тема № 4. Українське козацтво, його роль у процесах державотворення (XV- XVII ст.).

Виникнення козацтва. Причини та джерела появи українського козацтва. Поняття "козак". Перші згадки про козаків у документальних джерелах. Українське козацтво - унікальне явище світової історії. Зміцнення козацтва у II половині XVI ст. Козаки "городові", "низові", "запорозькі".

Виникнення Запорозької Січі. Дмитро Вишневецький (Байда). Запорозька Січ – "християнська козацька республіка". Адміністративний устрій та правова система. Політичний устрій Запорозької Січі. Феномен козацької демократії. Церква на Запорожжі.

Збройні сили козацької республіки. Військове мистецтво козаків. Реєстрове козацтво.

Козацтво - провідна суспільно-політична сила України першої половини XVII ст. Боротьба козацтва проти турецько-татарської агресії на українські землі та польсько-шляхетської експансії. Козацько-селянські повстання кінця XVI - першої половини XVII ст.: причини і значення.

Видатні гетьмани запорозьких козаків цього часу. Гетьман Петро Сагайдачний. Ідея автономії запорозьких земель. Походи козаків проти Османської імперії та її васалів.

Змістовий модуль 3.

Тема № 5. Українська національна революція (1648 – 1676 рр.).

Посилення кріпацького гніту та національно - релігійного гноблення. "Статті для заспокоєння руського народу" (1633 р.). "Ординація Запорозького реєстрового війська" (1638 р.). Період "золотого спокою".

Початок повстання. Визволення повстанцями Запорозької Січі. Обрання Б.Хмельницького гетьманом. Зародження ідеї автономії козацтва. Початок Національної революції: причини, рушійні сили, характер, хронологічні межі, періодизація. Основні концепції періодизації Визвольної війни.

Початковий етап війни (1648-1649 рр.). Перемоги під Жовтими водами та Корсунем. Виникнення ідеї створення національної держави. Розгортання національно-визвольної боротьби на всіх етноукраїнських землях. Звільнення Лівобережжя. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності Б.Хмельницького.

Розробка Хмельницьким принципів української державної ідеї: право українського народу створити незалежну, соборну державу, спадкоємицю Київської Русі. Зборівська угода. Реорганізація адміністративно-територіального устрою.

Похід армії на Західну Україну. Облога Львова та Замостя. Польсько-українське перемир'я. Визнання Польщею автономії козацької України. Молдавські походи Хмельницького.

Відновлення воєнних дій. Поразка під Берестечком. Білоцерківська угода. Негативні наслідки довготривалої боротьби за незалежність. Битви під Батогом і Жванцем.

Пошук союзників у боротьбі з Річчю Посполитою. Зближення України з Московією. Переяславська рада. „Березневі статті” (1654 р.) та їх значення. Реалізація ідеї спадковості гетьманської влади. Завершальний етап Визвольної війни. Воєнні дії 1654-1657 рр. Смерть Б.Хмельницького та історичне значення його діяльності.

Історичне значення Визвольної війни українського народу. Оцінка особи Богдана Хмельницького в науковій літературі. Становище Гетьманщини після смерті Б.Хмельницького. Політичні наступники великого гетьмана.

Тема № 6. Українські козацькі автономії XVII – XVIII ст.

«Руїна» - громадянська війна в українському суспільстві по смерті Б.Хмельницького. Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики І.Виговського. Укладення Гадяцької угоди (1658 р.). Битва під Конотопом. Антигетьманська опозиція. Перехід булави до Ю.Хмельницького. Переяславський договір (1659 р.). Чуднівська угода з Польщею (1660 р.). Громадянська війна (Руїна) та її політичні наслідки.

Розкол України на два гетьманата. Андрусівський договір (1667 р.). Гетьмани Лівобережжя. Гетьмани Правобережжя. Возз'єднання козацької України та обрання П.Дорошенка її гетьманом (1668 р.). Бучацька угода (1672 р.). І.Самойлович – гетьман “обох сторін Дніпра” (1672 р.). Дорошенко здає гетьманські клейноди (1676 р.) - завершення Національної революції поразкою. Особливості та значення революції в історії України.

“Трактат про вічний мир” (1686 р.) - остаточне закріплення поділу України. Адміністративно-політичний устрій Лівобережжя (Гетьманщина, Слобожанщина, Запорозжя). Стабілізація політичного життя в Україні в кінці XVIII століття. Гетьман І.Мазепа. “Коломацькі статті”. Участь України у Північній війні. Союз І.Мазепи зі Швецією. Полтавська битва 1709 р. Ліквідація Запорозької Січі. Пилип Орлик - гетьман у вигнанні. Конституція П.Орлика (1710 р.). Запорозьке козацтво після 1709 р.

Українська політика Петра I після Полтавської битви. Гетьман І.Скоропадський. Обмеження гетьманських прав. Гетьманство П.Полуботка. Малоросійська колегія. Перше скасування гетьманства. Відновлення гетьманства і гетьманування Д.Апостола. Друге скасування гетьманства. «Правління гетьманського уряду». Гетьманування К.Розумовського.

Українська політика Катерини II. Ліквідація гетьманства (1764 р. і затвердження Малоросійської колегії. Знищення Запорозької Січі (1775 р.). Скасування козацької автономії на Слобожанщині. Остаточна ліквідація полкового поділу на Лівобережжі (1782 р.). Юридичне оформлення кріпацтва на українських землях (1783 р.). Перехід земель Правобережної України до складу Російської держави (1772-1795 рр.). Малоросійська губернія (1796 р.). Історичне значення Гетьманщини.

Змістовий модуль 4.

Тема № 7. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій.

Правобережна Україна “між чотирьох вогнів” (Річ Посполита, Московська держава, Османська імперія та Кримське ханство). Занепад українського політико-адміністративного устрою. Діяльність “турецьких” і “татарських” козацьких гетьманів. Ю.Хмельницький. Відновлення та функціонування польського державно-політичного устрою. Дозвіл Польщі на відродження козацького самоуправління. Гетьман С.Палій. Поширення гайдамацького руху. Коліївщина. Занепад та поділи Речі Посполитої.

Західноукраїнські землі (Східна Галичина, Північна Буковина, Закарпаття) під владою Австро-Угорщини. Адміністративно-політичний устрій. Соціально-економічний розвиток краю. Характер політики австрійського уряду щодо українців. Антифеодальна боротьба селянства. Рух опришків. Олекса Довбуш. Суспільно-політичний рух. "Руська трійця". Буржуазна революція 1848 року. Головна Руська Рада. Скасування кріпацтва.

Наддніпрянська Україна (Лівобережжя, Правобережжя, Слобожанщина, Південна Україна) під владою Росії. Новий адміністративний устрій: губернії, генерал-губернаторства. Посилення панщини. Закріпачення селян Південної України (1796 р.). Рекрутська повинність. Загострення соціально-економічних протиріч в Україні. Селянські повстання. У.Кармелюк. Реформа управління державними селянами. Інвентарна реформа на Правобережжі.

Участь українців у російсько-турецьких війнах XIX ст. Перетворення козацьких полків у полки регулярної Російської армії. Азовське козацьке військо. Війна Росії проти наполеонівської Франції. Українські землі в планах Наполеона. Політика царизму на збереження кріпосництва. Аракчєєщина. Посилення влади бюрократичного держапарата. Запровадження військових поселень.

Наростання селянського руху, виступи військових поселенців. Початок українського національного відродження. Перші таємні товариства. Північне і Південне Товариства. Повстання 14 грудня 1825 року в Петербурзі. Повстання Чигиринського полку. Суспільно-політичний рух після повстання декабристів. Вплив польського повстання 1830-1831 років на національне життя в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство. М.Костомаров, Т.Шевченко.

Криза кріпосництва і розвиток капіталістичних відносин. Початок промислового перевороту. Місце України в зовнішній торгівлі Російської імперії.

Національно-визвольний рух в Україні в II половині XIX – на початку XX ст. Криза самодержавно-кріпосницької системи в Росії. Кримська війна 1853-1856 рр. Погіршення становища народних мас Наддніпрянщини. Посилення руху за скасування кріпацтва. «Київська козаччина», «Похід селян у Таврію за волею». Суспільно-політичний рух різночинців: радикально-революційна та ліберальна течії.

Культурно-просвітницький етап національного руху. Українофіли. «Хлопомани». В.Антонович. Громадівський рух і посилення репресій з боку царизму.

Скасування кріпосного права. Маніфест та Положення 19 лютого 1861 року. Особисте звільнення селян. Буржуазні реформи 60-70-х років: земська, міська, судова, військова, шкільна, цензурна, їх значення. Валувєвський циркуляр. Емський указ.

Розвиток капіталізму. Формування пролетаріату, буржуазії, інтелігенції. Поширення українського національного руху. Другий етап громадівського руху. «Молоді громади». Політизація їх діяльності.

Національно-визвольний рух на західно-українських землях. Народовство і москофільство в Галичині. Заснування політичної організації «Руська рада».

Зародження, ідеологія і соціальна суть народництва. Ідеологи народницького руху. Діяльність російських народницьких груп в Україні. Революційні народники 70-80-х років, ліберальне народництво 80-90-х років. Етапи народницьких рухів в Росії і в Україні. Перші народницькі гуртки (1872–1873 рр.): “Київська комуна” (1873 р.); “Ходіння в народ” (1874 р.); поселення революціонерів у народі (1875- 1877 рр.); організація “Земля і воля” (1876-1878 рр.); гурток “південних бунтарів”, “Чигиринська змова”, “Таємні дружини”. Перехід народників до політичної боротьби. Виникнення “Народної волі” і “Чорного переділу” (1878-1879 рр.). Народовольські і чорнопередільські гуртки на Україні.

Народництво 90-х років. Земський ліберально-опозиційний рух. Селянський рух після реформи 1861 р. Виступи державних селян і селян-чиншовиків (Правобережжя). Виступи робітників. «Південноросійський союз робітників». Поширення марксизму.

Петербурзький «Союз боротьби за визволення робітничого класу» та його зв'язки з соціал-демократами України. Створення Київського та Катеринославського «Союзів».

Політичний і соціально – економічний розвиток України у складі Росії та Австро-Угорщини на початку XX ст. Політизація українського національного руху. Поширення діяльності загальноросійських політичних партій: РСДРП (1898 р.), Бунд (1897 р.), есери (1901-1902 рр.). Виникнення українських національних партій на Наддніпрянщині. Українська революційна партія (РУП). Брошура М.І.Міхновського «Самостійна Україна». Зближення РУП з РСДРП. Відмова від ідеї самостійності України, перехід до вимог автономії.

Розкол РУП. Виникнення Української народної партії (1902 р.). М.Міхновський. Десять заповідей УНП. Утворення «Спільки», Української демократичної партії. Створення Української радикальної партії. Царський маніфест 17 жовтня 1905 р. Оформлення партій «октябристів» і кадетів.

Політичні партії Західної України. Русько-українська радикальна партія. І.Франко, М.Павлик. Боротьба з «новоєрівцями» (1890 р.). Галицька соціал-демократична партія. Створення народовцями національно-демократичної партії (1899 р.).

Вибори I та II Державних Дум Росії. Українська громада в Держдумах. Поразка революції 1905-1907 рр. Посилення національного гніту. Політичні партії в час третьочервеневого режиму. Утворення Товариства Українських поступовців (ТУП). «Українське питання» в III і IV Держдумах. Столипінська аграрна реформа. Україна в роки Першої світової війни.

Тема № 8. Українська революція (1917 – 1921 рр.).

Лютнева революція в Росії і піднесення національно-визвольного руху в Україні. Створення Центральної Ради. Її соціальна база та програма національно-територіальної автономії. М.С.Грушевський – голова Центральної Ради. Перші кроки на шляху організації державності. Маніфестація в Києві (19 березня 1917р.). Партійні з'їзди. Всеукраїнський національний конгрес (6 квітня 1917р.). Обрання нового складу Центральної Ради.

Боротьба за автономію і політика загальноросійських партій. I та II Військові з'їзди. Українізація армії. Проголошення I Універсалу Центральної Ради. Створення Генерального Секретаріату - виконавчого органу ЦР. В.Винниченко. Переговори Центральної Ради і Тимчасового уряду. II Універсал ЦР і Декларація Тимчасового уряду. Боротьба різних політичних сил навколо ідеї скликання Українських Установчих зборів. Повстання полку ім. П.Полуботка у Києві.

Липневі події в Петрограді. Інструкція Тимчасового уряду Генеральному Секретаріатові (серпень 1917 р.). Обмеження самоврядування України.

Жовтневі події 1917 р. в Петрограді та Києві. III Універсал Центральної Ради. Проголошення Української Народної Республіки. Програма соціально-економічних і політичних реформ. Центральна Рада - всеукраїнський парламент. Відносини між УНР і Радянською Росією. «Маніфест до українського народу з ультимативними вимогами до Української Ради».

I Всеукраїнський з'їзд Рад у Харкові. Проголошення Української Радянської республіки. Створення її уряду - Народного Секретаріату. Боротьба за встановлення радянської влади на всій території України. Робітничі і селянські повстання на підтримку Рад. Похід радянських військ на Київ. Бій під Крутами. Повстання в Києві проти Центральної Ради.

IV Універсал ЦР. Проголошення незалежності УНР. Захоплення Києва більшовиками. Перше становлення Радянської влади в Україні. Участь представників ЦР в переговорах у Брест-Литовську. Підписання договору між УНР та країнами Четверного союзу.

Наступ німецької та австро-угорської армій на Україну. Повернення до Києва Центральної Ради. Ставлення населення до «союзників» ЦР. Поділ території України на

сфери впливу між Німеччиною та Австро-Угорщиною. Економічна угода ЦР з «союзниками» та труднощі в її виконанні. Встановлення «союзниками» окупаційного режиму. Наростання опозиції в самій ЦР та серед населення. 29 квітня 1918 року – прийняття Конституції УНР, вибори Голови Центральної Ради УНР і день повалення Центральної Ради. Кінець доби ЦР. Історичні досягнення та помилки Центральної Ради.

Становлення гетьманського режиму. “Українська держава гетьмана П.Скоропадського”. Закон про тимчасовий державний устрій: заміна демократичної парламентської форми державного управління авторитарним режимом. Ставлення різних партій до нової влади.

Склад і програма уряду. Затягування з вирішенням земельного питання. Селянські повстання. Розкол між урядом і суспільством. Спроба гетьмана порозумітися з українською демократією. Міжпартійний блок - Український Національний Союз (УНС). Новий коаліційний уряд.

Українська держава в зовнішньополітичному контексті. Підписання мирної угоди з Росією. Врегулювання територіальних суперечностей з сусідніми країнами. Залежність зовнішньополітичного курсу гетьманату від Німеччини. Негативне сприйняття країнами Антанти прагнення Української держави до самостійності.

Нова економічна угода окупаційних властей з гетьманатом та способи її виконання. Посилення німецького втручання. Використання примусової праці. Введення державної монополії на хліб. Пограбування села.

Зміна урядового курсу на відновлення Великої Росії. Заклик УНС до повстання проти влади гетьмана. Утворення Директорії. С.Петлюра. Перехід військ на бік Директорії. Зречення гетьманського уряду влади.

Вступ Директорії до Києва. Створення уряду. Намагання зберегти єдність українських політичних сил. Складність зовнішньополітичного становища.

Утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Є.Петрушевич. Проголошення Акту Злуки східних і західних українських земель в єдину соборну державу. Рішення трудового конгресу (28 січня 1919р.). Наступ радянських військ. Директорія залишає Київ. Зміни в складі Директорії на вимогу Антанти.

Кам'янецький період Директорії. Співіснування УНР та ЗУНР. Об'єднання Української Галицької Армії (УГА) та армії УНР. Спільний похід на Київ. Зустріч з денікінцями, капітуляція перед білогвардійцями. “Зимовий похід” армії УНР по тилах Денікіна. Договір між УНР і Польщею. Оволодіння об'єднаними силами УНР і Польщі 6 травня 1920р. Києвом. 13 червня 1920 р. - початок відступу армії УНР на Захід. Ризька угода між Польщею і Радянською Росією. Кінець доби УНР.

Проголошення Української Соціалістичної Радянської Республіки. Х.Раковський. Прийняття Конституції УСРР. Декларація про об'єднання УСРР і РСФРР на засадах соціалістичної федерації. Боротьба радянських військ проти військ Антанти, Денікіна, Польщі. Робітничо-селянський союзний договір між УСРР і РСФРР про військову і господарську співпрацю. Політика “воєнного комунізму”. Розгортання селянського повстанського руху. “Батько” Нестор Махно. Отаманщина.

Змістовий модуль 5.

Тема № 9. УСРР в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.).

Соціально-економічна криза початку 20-х років. Намагання керівництва країни створити безтоварну централізовану економіку та їх згубні наслідки. Антирадянські повстання селян, “італійські страйки” робітників.

Перехід до нової економічної політики. Заміна продрозкладки продподатком. НЕП як тактика побудови соціалізму. Голод 1921-1923 років. Допомога зарубіжної громадськості в справі подолання голоду.

НЕП у промисловості. Передача дрібних підприємств в оренду. Виникнення концесій. Втілення на державних підприємствах господарського розрахунку та самоокупності. Концентрація промисловості. Трести. Синдикати. Грошова реформа.

Відбудова народного господарства на засадах НЕПу.

НЕП в сільському господарстві. Введення єдиного сільськогосподарського грошового податку. Диференціація податків. Курс на створення радгоспів, комун, артіль, тощо. Ленін про розгортання кооперативного руху на селі і його втілення. Перетворення Сталіним кооперації на колективізацію.

Концепція планової економіки. Відмова від НЕПу. Перший п'ятирічний план 1928/29 - 1932/33 рр. Індустріалізація країни. Розбіжність поглядів серед парткерівництва. Темпи зростання промислового виробництва. "Надіндустріалізація". "Ножиці цін". Розгортання соціалістичного змагання. Зміни в складі робітничого класу. "Шахтинська справа". Результати індустріалізації.

Хлібозаготівельна криза 1928 року. Початок колективізації сільського господарства. Перехід до суцільної колективізації (1929 р.). Постанова ЦК ВКП(б) про темпи колективізації. Політика ліквідації класу селян-власників. Засудження Сталіним "перегинів" у справі колективізації. Продовження насильницької колективізації. Статус колгоспів. Падіння продуктивності в сільському господарстві. Причини голоду 1932-1933 років. Закон про "п'ять колосків". Масштаби та наслідки Голодомору. Демографічні втрати. Результати колективізації.

Державно-правовий статус Української СРР у 1920-1922 рр. Договір про воєнний і господарський союз між Росією та Україною від 28 грудня 1920 р. Зовнішньополітична діяльність українського уряду.

Проблема взаємовідносин РСФРР і незалежних республік. Сталінський план "автономізації", ставлення до нього керівних партійних і радянських працівників України. Позиція В.І.Леніна з питання про союз радянських соціалістичних республік. І з'їзд Рад СРСР, наслідки його рішень для України. Період конституційного оформлення СРСР. Український проект Конституції СРСР, підготовлений комісією в складі Х.Г. Раковського, М.В.Фрунзе, В.П.Затонського та Е.Й.Квірінга. ІІ з'їзд Рад СРСР. Перша Конституція СРСР (1924 р.).

Запровадження ХІІ з'їздом РКП (б) курсу на "коренізацію". Концепція "коренізації", її складові: українізація і створення необхідних політичних та економічних умов для всебічного культурного й духовного розвитку національних меншин.

Здійснення політики коренізації, роль у цьому Народного комісаріату освіти (НКО). Теорія "боротьби двох культур" Д.Лебеда. Заходи щодо українізації партійного, радянського, профспілкового апарату. Зрушення у видавничій справі. Українізація освіти.

Політика коренізації стосовно національних меншин. Створення національних адміністративно-територіальних одиниць у місцях компактного проживання національних меншин. Вирішення проблеми щодо найбільш повного представництва різних національностей в партійних і радянських органах.

Наступ сталінського керівництва на коренізацію. Боротьба з "націоналістичною небезпекою" або "національними ухилами" О.Шумського, М.Хвильового, М.Волобуєва. Діяльність М.Скрипника на чолі НКО (1927-1933 рр.). Сталінська лінія на згортання українізації.

Суспільно-політичне життя в умовах зміцнення тоталітарної системи. Політичні процеси у справах "Спілки визволення України" (СВУ), "Українського національного центру" (УНЦ), "Української військової організації" (УВО), "Польської організації військової" (ПОВ), "Блоку українських національних партій".

Систематичне звуження нормотворчих можливостей республік СРСР. Послідовне переведення галузей промисловості і будівництва у союзне підпорядкування. Перетворення СРСР в унітарну, жорстко централізовану державу.

Відображення "перемоги соціалізму" в СРСР у новій Конституції СРСР (1936 р.). Конституційне положення про комуністичну партію як керівне ядро всіх громадських і державних організацій. Конституція УРСР 1937 року. «Великий терор» 1936-1938 рр. та його наслідки для України. «Розстріляне відродження».

Тема № 10. Західноукраїнські землі між двома світовими війнами.

Паризька мирна конференція (1919-1920 рр.), Сен-Жерменський (1919 р.), Тріанонський (1920 р.) та Северський (1920 р.) договори. Передача Закарпаття, Буковини і Бессарабії до складу Чехословаччини і Румунії. Договір Директорії з Польщею (21 квітня 1920 р.) про передачу Польщі Східної Галичини, Волині та інших українських земель. Конференція послів Антанти (1923 р.). Згода на протекторат Польщі над українськими землями.

Українські землі в складі Польщі. Боротьба українців проти польської окупації. Роки “взаємного невизнання” (1919-1923 рр.). Прагнення Польщі створити враження про дотримання прав національних меншин. Створення Малопольщі. Паралельне впровадження дискримінації українського населення “європейського зразка”. Продовження політики спольщення українців. Заселення українських земель поляками. Чистки української інтелігенції. Нищення православної церкви. Посилення конфронтації між поляками та українцями. Проведення польськими властями акцій “пацифікації”. Протест українців до Ліги Націй і його наслідки.

Українці під владою Румунії. “Аграрна реформа”. Зубожіння села. Політичне безправ’я. Знищення автономності Буковини. Впровадження воєнного стану. Період відносної лібералізації життя (1928-1938 рр.) та тоталітарного правління. Фізичне винищення українців. Переслідування української інтелігенції та церкви. Процес румунізації. Хотинське (1919 р.) і Татарбунарське (1924 р.) повстання.

Українці в Чехословаччині. Намагання уряду підняти рівень життя карпатоукраїнців. Надання дозволу для політичної та культурної самореалізації. Створення Руської національної ради. Карпатоукраїнська автономія. Проголошення незалежності “Карпатської України”. Августин Волошин. Карпатська Січ. Захоплення Закарпаття Угорщиною.

Розгортання національно-визвольного та революційного руху на українських землях. Кооперативний рух як знаряддя самоврядування та самозахисту. Релігійний рух. Греко-католицька церква. Митрополит А.Шептицький. Революційний рух на західноукраїнських землях. Українське національно-демократичне об’єднання (УНДО). Д.Левицький. Політика “нормалізації”. Радикальна партія – виразник соціалістичних традицій Західної України. Комуністична партія Західної України (КПЗУ), її програма дій. Репресії проти КПЗУ, її розпуск. Формування Організації українських націоналістів (1920-1929 рр.). Євген Коновалець. Д.Донцов – ідеолог нового формування. Мета та методи боротьби ОУН. А.Мельник. Степан Бандера. Поширення діяльності ОУН на всі західноукраїнські землі.

Політичні сили на українських землях, окупованих Румунією: організація “Визволення”, “Українська національна партія”. Особливості політичної боротьби в Закарпатті: русофільство, русинство, українофільська течія.

Змістовий модуль 6.**Тема № 11. Україна в Другій світовій війні.**

Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Радянсько-німецькі договори від 23 серпня та 28 вересня 1939 року, їх практична реалізація та наслідки. Возз’єднання західноукраїнських земель у складі УРСР. Радянізація західноукраїнських земель. Створення нових органів влади, проведення індустріалізації та колективізації в західних регіонах. Утиски церкви. Насадження системи тоталітарного контролю за населенням. Репресії та масові депортації.

Напад нацистської Німеччини на СРСР. Характер і цілі радянсько-німецької війни. Український напрям у плані “Барбароса”. «Акт про відновлення української державності». Мобілізація економічного, суспільно-політичного і воєнного потенціалу країни на відсіч фашистської агресії. Героїзм радянських людей.

Оборонні бої в Україні. Луцько-Бродівсько-Рівненська танкова битва 26-29 червня 1941 року. Оборона Києва, Одеси, Севастополя. Бої в районі Харкова, на Донбасі і в

Криму. Об'єктивні і суб'єктивні причини поразки Червоної Армії в початковий період війни.

Нацистський «новий порядок». Життя населення України в умовах окупації. Колабораціонізм. Концтабори та масове знищення людей. Голокост. Вивезення людей до Німеччини. Остарбайтери. Пограбування національних багатств України.

Рух Опору та його течії. Розгортання радянського партизанського руху. С.Ковпак. Утворення УПА. Р.Шухевич.

Початок визволення України. Бої на Лівобережжі. Звільнення Києва. Звільнення Правобережної та Південної України. Примусове виселення з Криму в східні регіони СРСР кримських татар, греків, вірмен.

Завершення вигнання окупантів з України. Внесок українського народу у перемогу над нацистською Німеччиною та її союзниками у Другій світовій війні. Героїзм українського народу. Ціна перемоги.

Тема № 12. Суспільно-політичне життя в Україні в період II пол. 40-х – I половині 80-х років.

Україна в перше післявоєнне десятиріччя. Участь України у заснуванні і роботі міжнародних організацій. Відновлення політики радянзації в західних областях України. Придушення визвольного руху 1944 - 1954 рр. Переслідування і знищення греко-католицької церкви. Операція «Вісла».

Голод 1946-1947 років та його наслідки. Відбудова народного господарства. Репресивна політика тоталітарної системи у формі “жданівщини”. «Лисенківщина».

Процеси лібералізації суспільно-політичного життя після смерті І.Сталіна. XX з'їзд КПРС і початок лібералізації. Засудження культу особи Сталіна. Десталінізація. Реабілітація жертв сталінських репресій. Спроба економічних реформ та причини їх невдачі. Утворення раднаргоспів. Нові явища у соціальній сфері. Зрушення у повсякденному житті населення. Приєднання Кримської області до складу України.

Рух “шістдесятників” – виступ творчої молоді за демократизацію суспільно-політичного життя в Україні.

Політико – ідеологічна криза системи. Жовтневий пленум 1964 року та його рішення. Згорання демократичних процесів. Неосталінізм. Посилення централізованої командно-адміністративної системи управління і обмеження суверенітету республіки. Діяльність в Україні П.Шелеста і зміщення його з посади першого секретаря ЦК КП(б) України. Діяльність В.Щербицького.

Спроби реформування економіки в другій половині 60-х років XX ст. Посилення бюрократичного централізму. «Епоха застою». Економічне становище УРСР у 70-х — на початку 80-х років XX ст. Наростання кризових явищ у промисловості і сільському господарстві. Зміни в соціальній та національній структурі населення. Посилення русифікації.

Активізація опозиційного руху в другій половині 60 — на початку 70-х років XX ст. Форми діяльності дисидентів, їхні політичні вимоги, боротьба за національне визволення. Створення Української Гельсінської спілки.

Змістовий модуль 7.

Тема № 13. На шляху до незалежності: Україна в час “перебудови” й розпаду СРСР.

Необхідність суспільно-політичних змін в СРСР. Прихід до влади нового керівництва на чолі з М. Горбачовим. Реформування соціалізму не змінюючи системи. Курс на “прискорення” соціально-економічного розвитку, перебудова економіки країни на засадах “нового мислення”. Заходи по структурній перебудові народного господарства. Аварія на Чорнобильській АЕС.

Нові явища у соціально-політичному та громадському житті України. Гласність і лібералізація. Пожвавлення громадської активності. Формування багатопартійної системи. Формування національних громадських організацій і об'єднань. Створення Народного руху України за перебудову. Розгортання страйкового руху. Релігійне відродження.

Виведення радянських військ з Афганістану та країн Східної Європи.

Вибори до Верховної Ради України у березні 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Загострення політичного протистояння.

Крах комуністичної ідеології, запровадження ринкових відносин. Різне падіння життєвого рівня населення.

Серпневий заколот 1991 р. та активізація процесу створення українських політичних партій. Акт проголошення незалежності України. Всеукраїнський референдум і вибори Президента України. Л.Кравчук. Розпад СРСР і створення СНД.

Тема № 14. Україна наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.

Утвердження національної Української держави. Запровадження національної символіки. Визначення кордонів та створення Національних Збройних сил. Особливості розбудови законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні. Протистояння владних структур на початковому етапі створення.

Стан господарства після розпаду СРСР. Спроби реформування економіки. Роздержавлення, приватизація та фінансова система України. Соціальне та економічне становище населення. Еміграція.

Основні тенденції розвитку економіки в другій половині 90-х років. Пошуки шляхів стабілізації на початку ХХІ ст. Здійснення аграрної реформи. Включення населення у ринкові відносини. Кроки до інтеграції української економіки у європейський та світовий економічний простір.

Суспільно-політичне життя України. Створення нових політичних партій. Вибори до Верховної Ради України 1994 р. Л.Кучма. Прийняття Конституції України. Зміни у громадському та суспільно-політичному житті країни. Демографічні зміни. Соціальна диференціація суспільства.

Міжнародні відносини України в 90-х роках ХХст. Основні принципи зовнішньої політики незалежної України. Ядерне роззброєння. Україна в міжнародних організаціях. Пошуки зовнішньополітичних орієнтирів наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст.

Вибори до Верховної Ради 1998 р. і 2002 р. Протистояння В.Януковича і В.Ющенко. Президентські вибори 2004 р. «Помаранчева революція». Розкол суспільства на два табори. Основні здобутки та прорахунки української влади під час президентства В.Ющенко.

Обрання В.Януковича Президентом України. Діяльність уряду на чолі з М.Азаровим. Суспільно-політичний і соціально-економічний розвиток упродовж 2010-2013 рр.

Євромайдан 2013-2014 рр. «Революція гідності». Обрання П.Порошенка 25 травня 2014 р. Президентом України. Позачергові вибори до Верховної Ради України 26 жовтня 2014 р. Російська агресія проти України. Анексія Криму. «Антитерористична операція» та «Операція об'єднаних сил» на Сході України 2014 – 2021 рр. Мінські переговори. Спроби реформ здійснені урядами А.Яценюка та В.Гройсмана в 2014 – 2019 рр. та причини їх невдач. Вибори Президента України 2019 р. Обрання Президентом України В.Зеленського.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	К-сть год.
1.	Перші форми державності на території України у стародавню добу.	Лекція, самостійна робота	7
2.	Ранньофеодальна держава Київська Русь (IX-XIII ст.).	Семінар, самостійна робота	7
3.	Галицько-Волинська держава. Українські землі у складі Литви та Польщі (друга пол.XIII- ХУІ ст.).	Лекція, самостійна робота	6
4.	Українське козацтво, його роль у процесах державотворення (ХУ-ХУІІІ ст.).	Семінар, самостійна робота	6

5.	Державне відродження України.	Лекція, самостійна робота	8
6.	Ліквідація козацької держави.	Семінар, самостійна робота	8
7.	Українські землі у складі Австрійської та Російської імперій.	Лекція, самостійна робота	6
8.	Українська революція (1919-1921 рр.).	Семінар, самостійна робота	6
9.	УРСР в міжвоєнний період (1921-1939 рр.).	Лекція, самостійна робота	6
10.	Західноукраїнські землі між двома світовими війнами.	Семінар, самостійна робота	6
11.	Україна в Другій світовій війні.	Лекція, самостійна робота	6
12.	Суспільно-політичне життя України в період другої половини 40-х – першої половини 80-х рр. XX ст.	Семінар, самостійна робота	6
13.	На шляху до незалежності: «перебудова» і розпад СРСР.	Лекція, самостійна робота	6
14.	Україна наприкінці XX ст. – на початку XXI ст.	Семінар, самостійна робота	6

8. Самостійна робота

Частина матеріалу за усіма темами курсу відведена для самостійного опанування, загальною кількістю 62 години для денного відділення та 84 години для заочного. Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації. Проблемні питання здобувачі мають змогу обговорити з викладачем під час обов'язкових консультацій 1 раз на тиждень, або в інші часи за домовленістю з викладачем. Також доступні відеозустрічі в системі Zoom, аудіоспілкування або повідомлення у сервісах Viber, Telegram (за графіком консультацій викладача)

9. Система та критерії оцінювання курсу

Навчальна дисципліна «Історія України» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Тематика дисципліни розрахована на 7 змістовних модулів, які містять 14 тем. Підсумкова кількість балів виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю та підсумковим контролем, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни.

Методами оцінювання та демонстрування результатів згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є: поточний контроль (контроль відвідування занять студентом, усне опитування, індивідуальне опитування, доповіді); рубіжний контроль (тестування за темами модуля 1, модуля 2); підсумковий контроль (екзамен – форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на семінарських заняттях, а також завдань до екзамену). Сумарний результат містить 100 балів.

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні

роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Історія України» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитись ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Рубіжний контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. Семестровий контроль з дисципліни «Історія України» проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання екзамену включають тестові завдання, теоретичні питання з курсу та практичне завдання.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Поточне тестування 1								Поточне тестування 2						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5		Змістовий модуль 6		Змістовий модуль 7			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	30	100

**** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**/ Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка». 2019. 59 с.**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECT S	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Політика курсу

Політика курсу базується на Положенні про систему забезпечення НУ «Запорізька

політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості). Режим доступу:

http://www.zntu.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_zabezpechennia_yakosti.pdf

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Перескладання модулів (рубіжний контроль) відбувається тільки при наявності поважної причини пропуску із обов'язковим дозволом деканату.

Політика щодо академічної доброчесності: Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань. Списування під час рубіжного контролю та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії.

В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. інш.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень – за графіком консультацій - виходити на онлайн-консультацію.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».